

Nätteknik
Therese Fahlberg

Protokoll: Planeringsrådet möte 1/08

Närvarande

Eskil Agneholm, Fortum
Per Norberg, Vattenfall Eldistribution
Lennart Engström, Vattenfall Eldistribution
Ulf Nyberg, Vattenfall Produktion
Dan Andersson, E.ON (ersättare för Mats Andersson)
Anders Pettersson, Svensk Energi
Ingela Hålling, SvK (ordförande)
Ulf Moberg, SvK
Therese Fahlberg, SvK (sekreterare)
Stefan Arnborg, SvK (punkt 3-4)
Fredrik Norlund, SvK (punkt 6)

Tid: 2008-01-17 klockan 10.00-14.30

Plats: Svenska Kraftnäts lokaler i Räcksta

1 Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes.

2 Föregående mötesprotokoll

Godkändes och lades till handlingarna.

3 Kort presentation av Planeringsrådets medlemmar

Mötet inleddes med att rådets medlemmar höll en kort presentation av sig själva.

4 Status och förnyelse av stamnätets stationer

Stefan Arnborg redogjorde för Svenska Kraftnäts reinvesteringsmodell för stationer. Modellen består av tre stycken oberoende bedömningsgrunder; status, driftaspekter och utformning. Dessa har sedan poängsatts på en skala

mellan 0 och 5. Resultatet är en viktig input i prioritering av Svenska Kraftnäts stationsombyggnationer.

Bedömningen av de olika stationernas status har gjorts av underhållsingenjörerna. De har bedömt de olika delarna i stationen och dessutom gjort en uppskattning av kvarvarande livslängd.

Bedömningen utifrån driftaspekter har dels gjorts vid normal drift och dels vid störd drift eftersom den aktuella driftsituationen påverkar vilken roll de olika stationerna har i nätet.

I kriteriet utformning bedöms stationens ställverksutformning.

Bedömningen måste göras om kontinuerligt dels eftersom elnätet förändras och dels eftersom de olika anläggningarna blir ett år äldre för varje år som går om de inte byggs om (vilket innebär att kvarvarande livslängd blir ett år kortare).

Resultatet kan även användas för att se om ställverken är rätt utformade utifrån hur viktiga de är i nätet.

5 Överblick av produktionsförändringar, Vattenfall

Ulf Nyberg presenterade Vattenfalls syn på produktionsförändringar i Norden. Vattenfall gör följande prognos angående förändringen av utbud och efterfrågan i Norden år 2007-2015:

Förändringar i baskraft

Sverige: 23,3 TWh

Finland: 11,4 TWh

Norge: 18 TWh

Danmark: -5,6 TWh

Totalt: 47,1 TWh

Efterfrågan förväntas under perioden öka med 19,7 TWh.

För en mer detaljerad redovisning av hur mycket olika produktionsslag bidrar till förändringen av baskraft hänvisas till bilaga 1.

6 Vindkraft

a. NordVind

Fredrik Norlund presenterade NordVind, som är ett projekt under det nordiska ministerrådet. Syftet med projektet är att undersöka villkoren för vindkraften i Norden. Projektet startades i mitten av år 2006, består av två faser och leds av Energimyndigheten. Utgångspunkten är myndigheternas planering och processer för behandling av vindkraftprojekt, men även övriga villkor för vindkraftsutvecklingen i

Norden undersöks. Den första fasen är avslutad och bestod av att undersöka myndighetsplanering, nätplanering, marknadsdesign med mera. I december 2007 inleddes fas två som bland annat innehåller en case-study av Kriegers flak. Dessutom skall fas två behandla hanteringen av landskapsmässiga problem i förhållande till vindkraftsetableringar, kompetensutveckling bland lokala vindkraftplanerare och samordning av nätplanering för vindkraft.

b. Sammandrag från vindkraftsgruppens första möte

Fredrik Norlund presenterade i korthet innehållet från vindkraftsgruppens första möte. Nedan följer en kort redogörelse av de diskussioner som fördes under Norlunds genomgång. För ytterligare detaljer hänvisas till de anteckningar från vindkraftsgruppens möte som skickades ut till Planeringsrådets medlemmar av Norlund inför detta möte.

Energimyndigheten har tagit fram ett planeringsmål på 30 TWh vindkraft fram till år 2020. Målet presenterades i en rapport. I Rådet diskuterades vad detta kan komma att få för konsekvenser för elcertifikatsystemet. Två frågor som kom upp var om systemet kommer att omfatta även havsbaserad vindkraft samt hur det skall integreras i Europa.

Vindkraftgruppen har för att få en samlad bild av nuläget inom vindkraftutbyggnaden beslutat sig för att upprätta en databas. Ett förslag är att de projekt som ansluts till regionnät och uppåt är de som skall ingå i databasen. Planeringsrådet biföll förslaget. Syftet med databasen är att få en överblick över projekten som påverkar stam- och regionnäten,- inte att hålla reda på all vindkraft som byggs.

Dessutom diskuterades hur mycket vindkraft som man bör räkna med i en balans när man gör simuleringar i PSS/E. I och med denna diskussion togs även frågan upp om behovet av en ”planeringsbalans” som innehåller de stora projekt som är på gång.

Vindkraftsgruppens nästa möte äger rum den 12 mars.

7 Aktuella utredningar och projekt

a. Utredningar i tidigt stadium

Ulf Moberg presenterade investeringsplanen. I denna ingår Svenska Kraftnäts projekt. Han redogjorde för investeringsvolymen under år 2008-2018. Svenska Kraftnät befinner sig i en fas av kraftigt ökande investeringar. Detta år ligger investeringbudgeten på över 1 miljard kronor. Till följd av styrelsens beslut 2008-01-17 angående Sydlänkenprojektet (se punkt 9 övriga frågor) måste de siffror som presenterades på mötet revideras.

Den slutsats som kan dras är att de stora projekten, Sydlänken, Stockholm ström, Fenno-Skan, stationsplanen och en HVDC-förbindelse till Baltikum, har stor betydelse för investeringsplanen. Om något utav dessa projekt försenas flyttas kostnaderna i tiden. Ledningsinvesteringarna står för de största kostnaderna. De stora projekten påverkar även närliggande stationer vilket medför att det blir 3-4 stationer som kommer att byggas om per år inte bara de två som ingår i programmet för stationsförnyelse.

b. Kort om pågående projekt

Ulf Moberg redogjorde kort för pågående utredningar och projekt.

De stora utredningar som pågår är:

- Snitt 2:
 - Etapp 1: Förstärkningsbehov utreds
 - Etapp 2: Åtgärder föreslår.
- Stockholms ström:
 - Slutrapport i januari 2008.
 - Avslutande nät och felströmsanalyser pågår.
 - Projekt avknoppas.
 - Finansieringsdiskussioner pågår.
- Kärnkraftens effekthöjning:
 - Etapp 1: Förstärkningsbehov utreds
 - Etapp 2: Åtgärder föreslår.
- Sydsverige
 - Etapp 1: Förstärkningsbehov utreds
 - Etapp 2: Åtgärder föreslår.
 - Not: Påverkas av beslutet angående SydVästlänken, se nedan
- SwedLit:
 - Konsultstudie:
 - Fas 1 klar i nov.
 - Fas 2 klar i jan.
 - Beslut under år 2008.

De stations- och ledningsprojekt som pågår är:

- Järpströmmen-Nea: Löper på enligt tidplan. Byggstart 2008-08-01, drifttagning år 2009.
- Fenno-Skan 2: Försenas ett år på grund av problem med att få tag på kabeltillverkare. I övrigt flyter projektet på som planerat.
- Stationsförnyelse pågår enligt Svenska Kraftnäts plan för stationsförnyelse.

- Stockholms ström:
 - 2004: Svenska Kraftnät får uppdraget
 - 2005: Delrapport presenteras
 - 2008-01: Slutrapport presenteras
 - Projekten som ingår i Stockholms ström och som är beslutade är överflyttade från projektet till linjeorganisationen.

8 Sammandrag från Nordel strategy kick-off seminar

Moberg höll en presentation om vad som hade avhandlas på Nordels kick-off i Finland i början av december. Under åren 2006 och 2007 har arbete pågått med att ta fram riktlinjer för hur Nordel skall utvecklas i framtiden. Bland annat har man tagit fram action plans för arbetet inom Nordel. Dessutom kommer Nordel att påverkas av EU:s Third package for energy.

I framtiden kommer Nordel att knytas allt tätare mot övriga Europa och då framförallt resten av Nordeuropa. Detta kommer företrädesvis att ske genom Nordeuropisk integration men även genom tätare integration av hela den europiska elmarknaden. Nordels vision inför framtiden innebär att man skall fortsätta arbetet med att främja den nordiska marknaden men att man även skall blicka utåt. Nordel står på tre ben; planering, marknad och drift. Inom dessa områden skall samarbetet utvecklas inom Norden och med angränsande regioner (Tyskland och Baltikum med mera).

När ENTSO realiserar kommer det nordiska samarbetet att förändras. Det regionala samarbetet kommer fortfarande att vara viktigt men själva Nordel kommer inte att kvarstå i dess nuvarande form. Den regionala samverkan inom ramen för ENTSO kommer troligen att inkludera olika länder beroende på om drift-, planerings- eller marknadsperspektivet behandlas.

9 Övriga frågor

Sydlänken

Ingela Hålling informerade om nuläget i Sydlänkenprojektet. Styrelsen tog på ett extra styrelsemöte på förmiddagen ett reviderat inriktningsbeslut angående Sydlänken. Beslutet innebär att Sydlänken delas upp i två delar, en likströmsdel och en växelströmsdel. Mellan Hallsberg och Tenhult (station söder om Jönköping) byggs en växelströmsledning i en befintlig ledningsgata. Från denna station och ner till Skåne byggs sedan en likströmsförbindelse (HVDC VSC) med dubbel kapacitet jämfört med ursprungsbeslut. Dessutom kompletteras projektet med ytterligare en likströmsförbindelse som kommer att gå från Tenhult till södra Norge, väster om Oslo. Projektet byter därmed också namn från Sydlänken till SydVästlänken. För ytterligare information se <http://www.svk.se/web/Page.aspx?id=6400>.

Rådets ledamöter uttryckte sin tillfredsställelse över att beslut fattats och att Svenska Kraftnät tagit till sig tidigare påpekanden om att 600 MW ökning av snitt 4 är otillräcklig. Det nya förslaget såg Rådet som mycket handlingskraftigt och framsynt.

Ny medlem i Planeringsrådet

Det finns önskemål om att utöka Planeringsrådet med ytterligare en medlem från produktionssidan. Anders Pettersson skall ta fram förslag på lämpliga kandidater och meddela dessa till Svenska Kraftnät.

Frågor att ta upp på nästa möte

Rådets medlemmar framförde önskemål om att följande ämnen skall tas upp på nästa möte:

- SwedLit
- SydVästlänken (bland annat med hänsyn till snitt 2)
- Nätanslutningsutredningen
- Vindkraft
- Nordisk systemutvecklingsplan, NSUP

10 Kommande möten

Torsdagen den 15 maj kl 10-15 i Svenska Kraftnäts lokaler.

Onsdagen den 17 september kl 10-15 i Svenska Kraftnäts lokaler.

Justeras

Vid protokollet

Ingela Hålling

Therese Fahlberg